

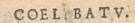
Universitätsbibliothek Paderborn

Pro Tvendo Sacro Coelibaty Axioma Catholicym

Ceneau, Robert Parisiis, 1545

Tomvs Secvndvs, De Monasticorum ordinum primordiis.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30468

libatu plurima ex dictis colligi possunt: quæ quidem omnia in monachismo non satis agnouisse Erasmum Roterodamum sero tandem pænituit. verum sat cito, si sat bene.
Docethoc ad Cartusianum quendam propria ipsius manu
scripta palinodia: quan hoc consilio contexere libuit, vtsi
qui imitati sunt peccantem, imitentur & ipsi pænitentem,
quando in priore rubor & verecundia, in posseriore vero
vera est constituenda gloria.

TOMVS SECVNDVS,

De Monasticorum ordinum primordiis.

nonE

propo

los,FalibiPy-

dux a

Hiftori-

atores,

l nostra aposto: habere

i nostii 1, Maca

er prinarú,qui

oi taber lij Re-

tur 16

tomat-

s flans

coati-

Hore-

ecaust

eá dúfactam

clust,

uifquit

nachi-

eo ne

guitur. Ii no:

ridali-

ici re-

opibus

em, 20

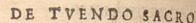
Gimb.

de ca-

Squeadeo non est res seu reces seu huma nitus adinuéta Therapeutice, vt sit poti° priscu, imo inter prisca antiquissimu, cœli túsq; demissu institutu. Therapeutice ap pello monasticæ vitæ formula. Nam therapeutæ olim cultores seu monachi dice-

73

bantur, qui anachoresin observabant, & severioris vitæ institutum, que monachismu dicere possumus. Formula enim est vitæ syncerioris ac defæcatæ, cuius observatores seculo vale dicentes, se totos vitæ contemplatrici ac theoricæ deuouebant. Constat auté Eliæ Eliseiq; téporibus non defuisse ampla ac numerosa therapeutaru, qui tum prophete cé sebantur, collegia atq; cœnobia.id quod plane liquet ex 3. Reg. 18. cap. Abdias aut timebat dominu deu valde. Nam cum interficeret Iezabel prophetas domini, tulit ille centu prophetas, & abscondit eos quinquagenos & quinquagenos in speliscis, & pauit eos pane & aqua. Quòdautem huius cultores instituti negociis secularibus de more renunciarent, vel hinc paret, 9 3. Reg. 19. Elisaus dixit ad Elia, Osculer, oro te, patrem meum & matrem mea: & sic sequar te. Qui etiamiuxta tunc téporis floruisse therapeutaru col legia siue cœnobia vel hine patet, quod 4. Reg. . scribitur, Egressi sunt filij prophetaru, qui erant in Bethel ad Eliizum. Erant autem filij eruditione & disciplina, non natura, mutuo conuiuentes, acrebus diuinis vacates. & hinc

4. Reg. 4. habetur, Erat autem fames in terra, & filippe phetarum habitabant coram eo . Et paulo moz eiusten cap. 6. dixerunt filij prophetarum ad Elifæum, Eccelous in quo habitamus coram te, angustus nobis est: camusi. que ad Iordanem, & tollant finguli de sylva materiassis. gulas, vt ædificemus nobis ibi locum ad habitandum. Hine liquet non defuisse conobitarum numerosa collegia, ori deo seruientes, rebus mundanis vale dixerant. Viguiti. que monasticum institutum sub Elia & Elisco, anno abor be condito aut supra quater millesimum ducentesimo nonagefimo, quo scilicet tempore Elias Thesbites in eo curru in cœlum euchitur, qui est annus ante natalem Christi.

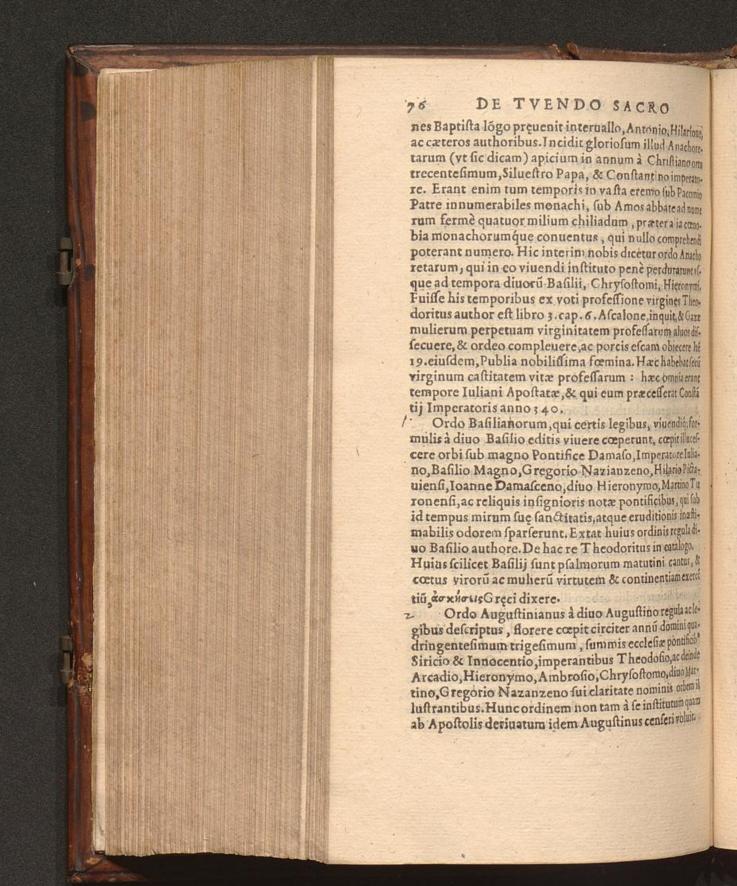
anum nongentesimus nonus.

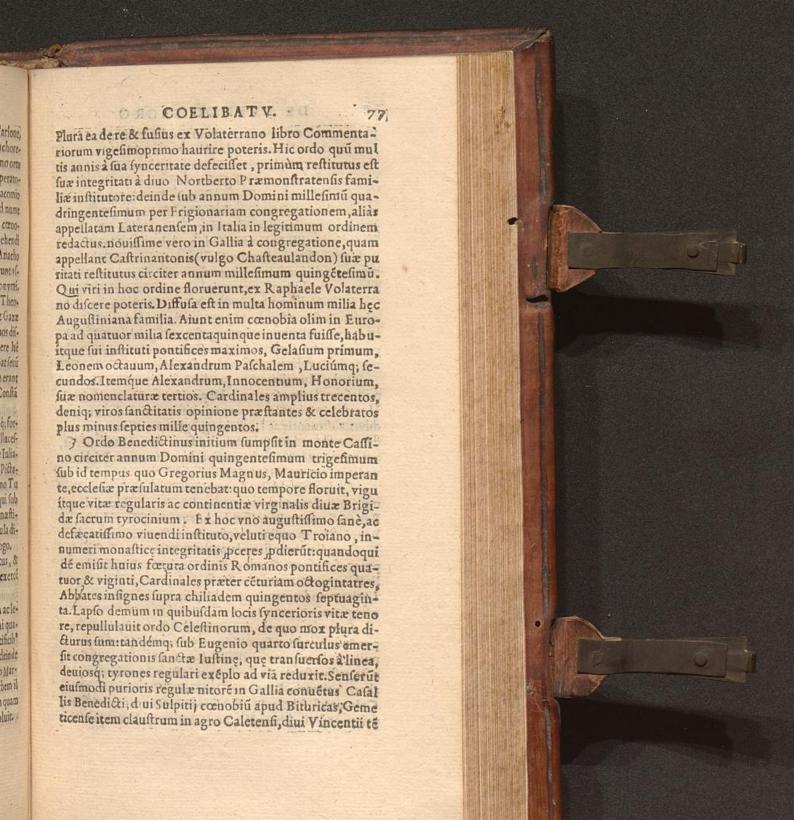
74

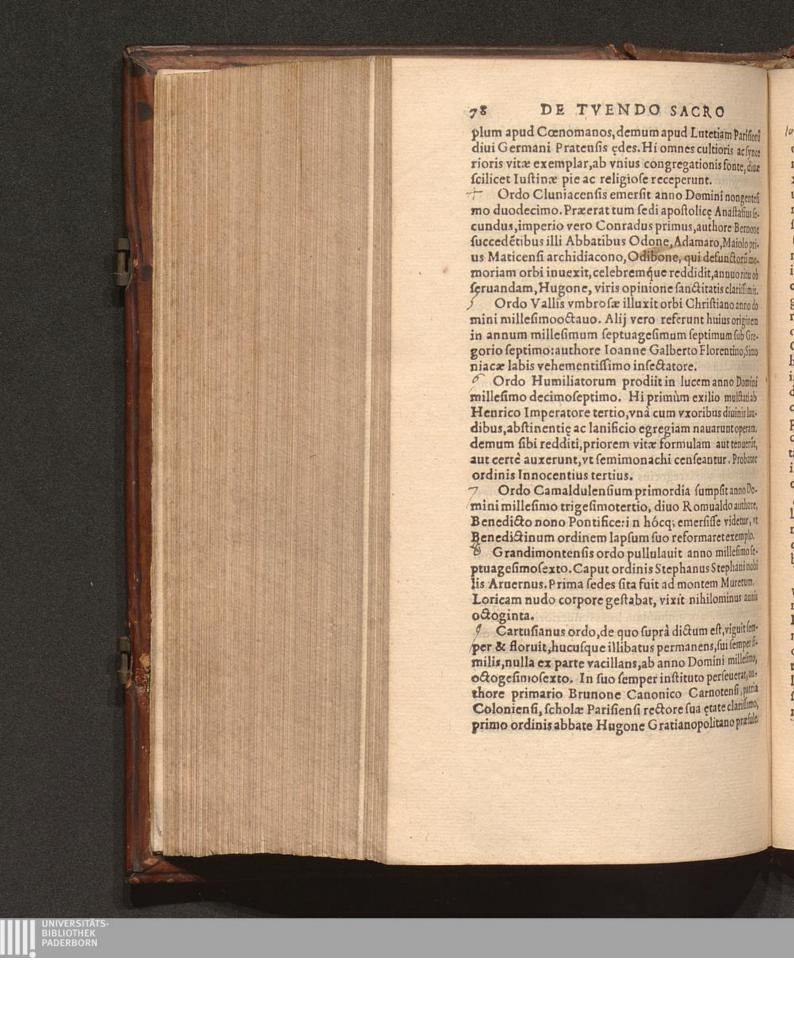
Ordo insuper Therapeutarum seu monachorum multo tempore floruit apud Iudæos in Pharifæorum Effeno. rúmque collegiis. Nam cum syncerioris vitæ essent Esteni, præstarentque cæteris, constat Pharisæos suo vinendinstituto, si in co syncere perstitissent, commendabiles fulle, cum de eis dicat Paulus in Actis cap. 26. Quoniam leundum certifsimam fectam nostræ religionis vixi Phanfaus. & nunc in spe, quæ ad patres nostros repromissionis fatt est à deo, sto iudicio subie cus, in quam duodecim tribu nostræ nocte ac die servientes, sperant devenire. Nege enim redum Pharifæorum institutum reprehendit Christus, sed simulatam eorum religionem, & aduedas deapitis proprij officina superstitiones:quibus adempus,aini est cur vituperandi fuissent Pharisai. Nos autemde pun corum religione loquimur, non de simulata ac superfittosa. Atqui ex Tosepho, atque aliis probatis authoribus, plane constat Essenorum familiam insignis fuisse continentiz, qualis est quæ ordini monastico congruit. Floruenuntantem huiusmodi instituta tempore Machabaorii, ante Chri 1tum natum annis plusquam trecentis. Nam de Estenis lo-Sephus lib. 18.cap. 2. Antiquitatum ait, Indæorum philosophos fuisse, qui cuncta in deum redigunt, immortelen dicunt animam, sacrificia communia habent, vxorenoa ducunt, nec seruos habere curant. Hi erat sui téporisthe rapeute seu monachi. Sed de hac re suprà copiosius.

Canonicos dicimus, qui ex comuni placito acvoto art

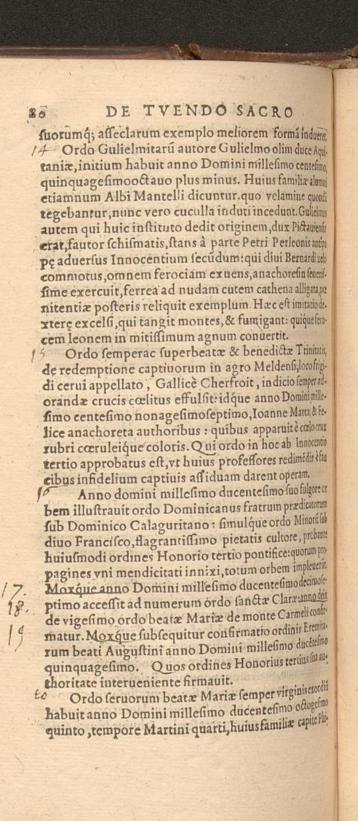

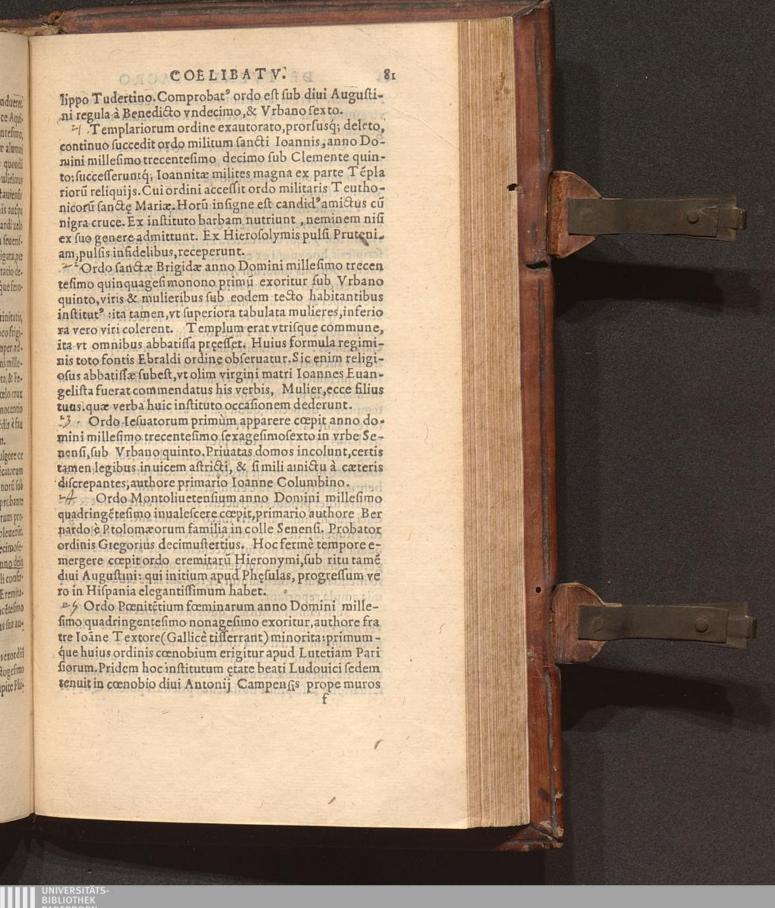

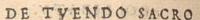

UNIVERSITÄTS-BIBLIOTHEK PADERBORN

Parisicles. Verum labentibus annis illis successit convent virginum, qui hodie extatsub Sistertiensium regulade gentium.

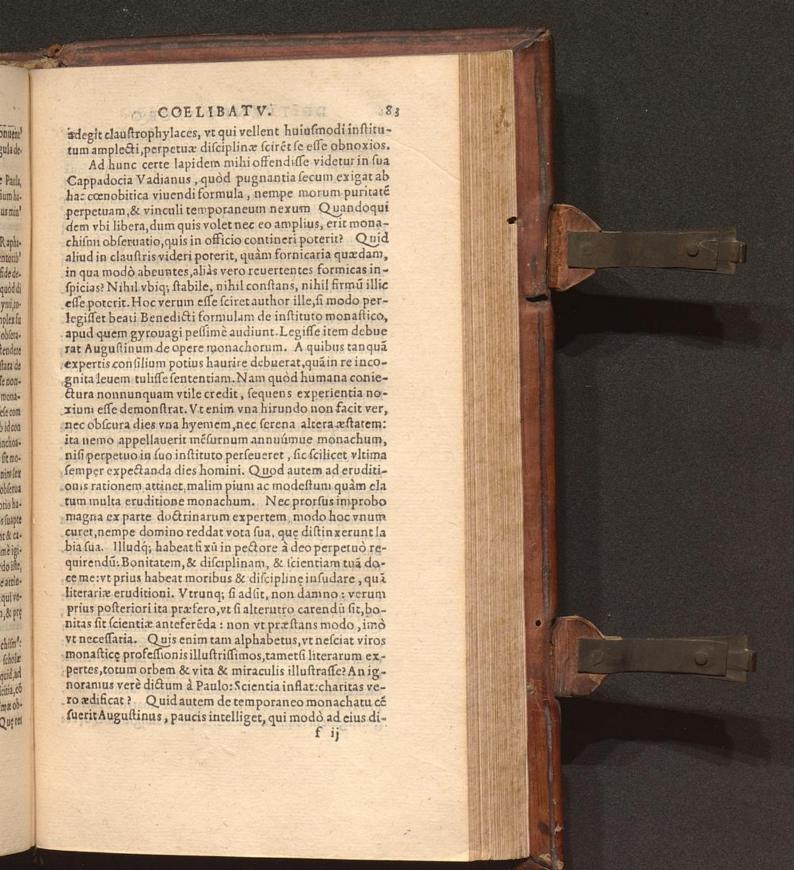
natione Siculo, ad muros Turonicæ ciuitatis initium la bet, anno Domini millesimo quadringentesimo plus mil

octuagesimo.

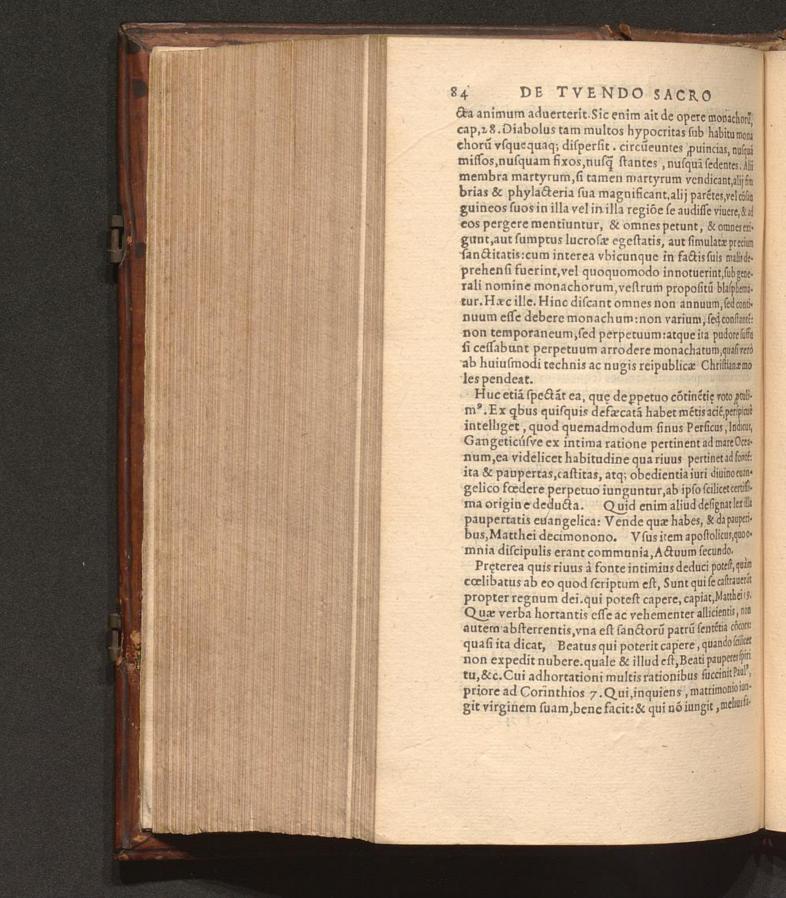
182

Plura de his quicunque scire desyderat, legat Raphielem Volaterranum lib, 21. & Polydorumde inventorib' rerum lib. 7. qui cum cætera eleganter, & magnafidede. scripserit, hoc vnum ex eo fidem minime meretur, quodd cat temporibus diuorum Antonii, Bafilij, Hieronymintog; retroacto zuo monasticum viuendi genus simplexiu iffe semper ac liberu, nullisque votorum repagulisoben. tum. Id q longe abfit à vero, non difficile fuerit oftendere ex his quæ ex historia Theodoriti in Iuliano Apostata de Credibile tanten est ansam accepissenonclarauimus. nullos aut detruncandi, aut certe arrodendi status mona-Mici:qui tamen ex suis fructibus omnibus affatim lesecom mendabilem præbet. Quod si quosdam reperiasobidon temptos & despectos, quod palam ab orbita semelinchosta recedant: tantu abest, vt hoc nomine inculandus sitmonachatus, vt maxime etiam probandus veniat. Eachinles magna commendatione digna cenfenda est, cuius oblena tores deo hominibus q; probatur:contra vero ludibiohibentur desertores. Hæc enim arbor non nifi bonossuspte natura solet producere fructus: improbi autemsunta. duci, qui ab huius arboris succo degenerant. Minime igltur vituperari debet, verum commendari potius ordoile, quem non omnes pro sui excellentia aut arduitateatilagere possunt. Quem qui deserunt, prorsus delirantiquirero inchoatum profequentur, egregiam fane laudem, & pre mia ampla reportant.

Sunt tamen nonnulli, quos malè habet monachimite vel hoc vno nomine, quòd monachorum claustra schola potius, quàm monasteria dicenda veniant. Verum quidad me quo nomine vocentur, modo in eis mores, pudicina, co tinentia, purissima seruentur? Id quod sine arctissima observatione disciplina nullatenus præstari potest. Questa

UNIVERSITÄTS BIBLIOTHEK PADERBORN

Voti obædientiæ antiquissimum institutum liquidò demonstrare.

stituto priuatim ac speciatim disserendi

f iij

chori,

a mona

nulqui

es. Alii

alij fin

elcólia

re, & ad

nes exi-

or ecium

alis deb genephema-

d conti-

oftanté:

re fulfa

alivero

пито

ptuli-

ripicue

ndicus,

Ocea-

fonté:

o cuan.

certiffi-

lexilla

aupen-

,quo 0 ·

, quam

aucret

hei19.

s, non

cócors: fálicet resípiti

Paul', io iun-

liusfa-

COELIBATV.

Atqui paruulus non proprio, fed alieno, & eo quidé pater no, regitur arbitrio. Qua de re præclare dinus Hieronymus ad Rusticum monachum ait, Præpositum monasterii timeas, vt dominum: diligas, vt patrem: credas esse salutare quicquid ille preceperit, nec de maiorum sententia iudices, cuius officii est obœdire, & implere quæ iussa sunt, dicente Moyle Audi Hrael, & tace. Chrylostomus aduersus vituperatores vitæ monasticæ huiusmodi obædientiam ita commendat,vt in ea vitæ monasticæ proram puppimque consti tuat. Obcedientie vim sancte atque energiam eleganter illustrat Cassianus in collatione abbatis Piamonis: qua perlecta, nemo nisi cum summa impietate obœdiétiæ voto detrahere potest. Quæ quidem apud dominum iatum valuit, vt suis cultoribus spiritu prophetiæ impetrarit. Author huius rei idem ipse Cassianus de institutis renunciatium lib. quarto, vbi de abbate loanne cap. xxiii. sic ait, Ponimus pri mum abbatem Ioannem, qui commoratus est iuxta Lico, quod est oppidum Thebaidis: quiq; propter obedictiæ virtutem víque ad prophetiæ gratiam (ublimatus, fic vniuerfo claruit orbi, vt etia regibus mundi huius merito suo redderetur illustris. Nam cu in extremis, vt dixim3, Thebaidepartibus commaneret, no ante presumebat Theodosius im perator ad præpotentiú bella tyranorum procedere, quam oraculis illius animaretur atque resposis. Quibus confides velut cœlitus fibi delatis, trophea de bellis desperatis atque hostibus reportabat. Hæcille. Iam quis tam impius, vt danare audeat pium obedientiæ institutum, cum videat illud domino probari fignis acque miraculis? Deus est qui iustificat, quis est qui condemnet?

Totus Cassiani liber de institutis renuciatum refertus est huius obedictiæ spiritualibus emolumentis, ex quo copertum cuiuis esse poterit no sine numinis assilatu métibus hominum immissam suisse hac obediendi legem: cum idem in procemio ita dicat: In Thebaide cœnobiu est quanto nu mero populosius cuctis, tanto conversationis rigore districtius. Siquidem in eo plusqua quinque milia fratrum sub yno abbate reguntur, tantaque sit obedientia hic tam prolixus monachorum numerus omni auo seniori suo subditus, quanta non potest apud nos ynus yni vel obedire per-

f iiii

e obedie

ę in ca

erauent. e Paulo,

menire

fit recen

nominis

iffat fil.

hetæ ius

lo & mo

bbatem em deda

tica ob-

dicebanliceban-

tiæ eru

enfet in

melotis,

, quibus hi, qui-

alioqui

bædien

goreces

quorum

tas,a lo

menda-

io enim

is abdi-

l, quam

ire post

c fequa-

t agen-

viecit o-

ípectat, ficiami-

nen.

modico tempore, vel præesse. Quorum tam longa petiuerantia, humilitas atque subiectio, queadmodumtande. turna perduret, quave institutione formetur, perquamif. que ad incuruam senectam in comobio perseueret, opinor nos debere perstringere. Hactenus ille. Vides renunciaio nem hoc loco defignari non annuam, sed perenné: non me riam, sed perseueranté, no momentaneam, sed perpetuan Quod & apertissime cap.xxxiii.ostendit, dicens meline se no vouere, quam post votum promissa, no redderende que non temere recipiendos eos, qui renunciaturi accedia, ne rei grauioris supplicii efficiantur. Quin & totumapu xxxvi.meminit huius perseuerantia vsque ad montenduraturæ. Memineris, inquit, quod fi quæ destruxisti, item reædifices, præuaricatorem te constituas:sed potius in har nuditate, quam coram deo & angelis eius professus, si finem vsq; perdures. Non enim qui cœperit,sedperseucts uerit in his vique in fine, hic faluus erit. Hæcille, Nullain his verbis reliqua esse potest temporanei monachatus cite Aura: quam disciplinæ ecclesiastice ofores suo marteeno. gitarunt, huc respicietes, vt dum de perpetuo temporaneu, déque necessario arbitrariú monachatum constitueremo-·littur, huiusmodi professionem monastică breui, siquest, momento annihilent ac perdant. Verum vt nunquam liuori deesse poterit quod arrodat, deerit tamen quoddeu ret, columat, aut perdat. Est enim omni adamante solidior, omni candidior ebore, omni deniq; gemma venultiorvitz monachalis honesta disciplina : qua nec dissoluere pollunt aut machinæ, aut rauco fulgura missa sono. Et vtcatenomittam, firmu fane ac perseuerans vitæ monachalisinstimtum florentissima diui Augustini ætate viguisse perspicul adeò est, ve in ea re fiquis hæsitet, nihil aliud quiminschi fuam prodat, idque magno fuo nominis incomodo. Que enim stupidius est, quam de mête Augustini dubitare, car nullo no loco se præstet obuiam eius scripta velabipolimine falutati? Libet igitur pauca ex plurimis delibare.primum occurit illud, sermone de obediétia: Placuit vobironnibus vnum in deo sentire, & omnia comuniter possidere. Hæc autem facere voluistis no coacte, sed sponte: & vique ad morté viuere fine proprio profiteri voluistis. O presty.

perfe

m dit-

iamiri.

opinor nciatio

OR YA-

etuam.

eliusel

tideócedút,

a caput

em du-

iterum

in hac

s es,20

eucra-

alla in

s coie

CICO.

raneu,

emo-

queat, iquam

l deuo lidior,

T VILZ

offunt

era o-

Min-

picui

lciti

Quid

oli-

c.pri-

tom-

dere.

vique.

esby-

ter attende, & vigilanter attende, op promittere tuum fuit, sed dimittere no est tuum. Alligatus es vxori, noli iam querere solutionem. Absolutus es ab vxore, noli iam quærere vxorem : quia mecum habes causam. Ligasti te mihi,nunquid te compuli ? Nunquid te rogaui, vt venires? Nunquid applausi promittens hæc & illa? Absit omnino. Igitur esto sidelis, & dabo tibi coronam vitæ. Noli mihi resistere, sed esto vsq; ad mortem obædiés. Noli mihi resistere, quia omnis potestas à deo est: & qui potestati resistit, dei ordinationi relistit. Non tamen veni, vt super vos potestate haberem: sed tantum, vt cu fratribus meis viuerem in solitudine. Et ecce nunc episcopus sum, & pauperem me esse non erubesco. Quare? Quia pauper paupertatem seruare promili. Cauete igitur, ne me pauperem relinquatis. Pauperes mecum este voluistis, cauete ne diuitiis capiamini. quoque ad obædictiæ vinculu pertinet, quod subiungitur. Cauete ergo sacerdotes, ne aliquis vestru audeat insurgere contra prepositum vel presbyterum, qui omniu vestrum cu ram gerit. Ipsi enim positi sunt in ecclesia ad nostram vtilitatem, vt prouideant quid agere debeamus, vt etiam pro no bis ratione deo reddat, & vnitatem ecclesiæ custodiant: de qua dominus nos voluit effe sollicitos, ne tanquam oues no habetes pastorem per diuersos errores ab vnitate sidei diuisi essemus. Sicut enim vnus est dominus, & vnus pastor: fic & vnu ouile esse voluit. Propterea noluit dominus scindi tunicam incosutilem, quæ integra erat, quia non patitur ecclesiæ violari vnitatem. Ideo Paulus ait, Obsecto frattes per nome domini Iesu Christi, vt no sint in vobis schismata, sed servate vnitatem spiritus in vinculo pacis. Nam sicut multi radii procedunt ab vno fole, & tamen vnum lumen est:ita & nos multi ab vno capite procedentes,omnia pacifice & communiter possidere debemus. Ex hoc certe diui Augustini loco oculatus quisq; facile dephehendet sancte obedientiæ originem ex scripturæ sacræ sontibus deriuari. Nam si, authore Paulo, obediendu est principibus ac ducibus, quos taquam legem viuam præesse politiæ necesse est, hinc planum esse omni regendæ & instituendæ cogregationi opus esse non mutis tantum legibus, veru & viua lege vt sunt in politia principes, in familia parentes, & in eccle-

d rid F & fi

e 8 m

fi

ft

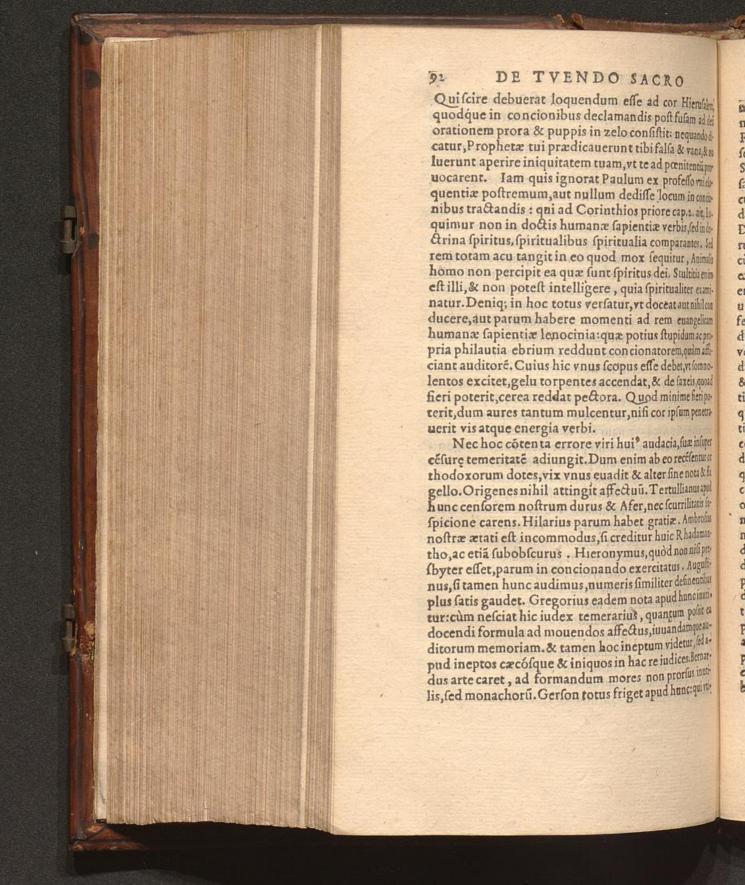
d

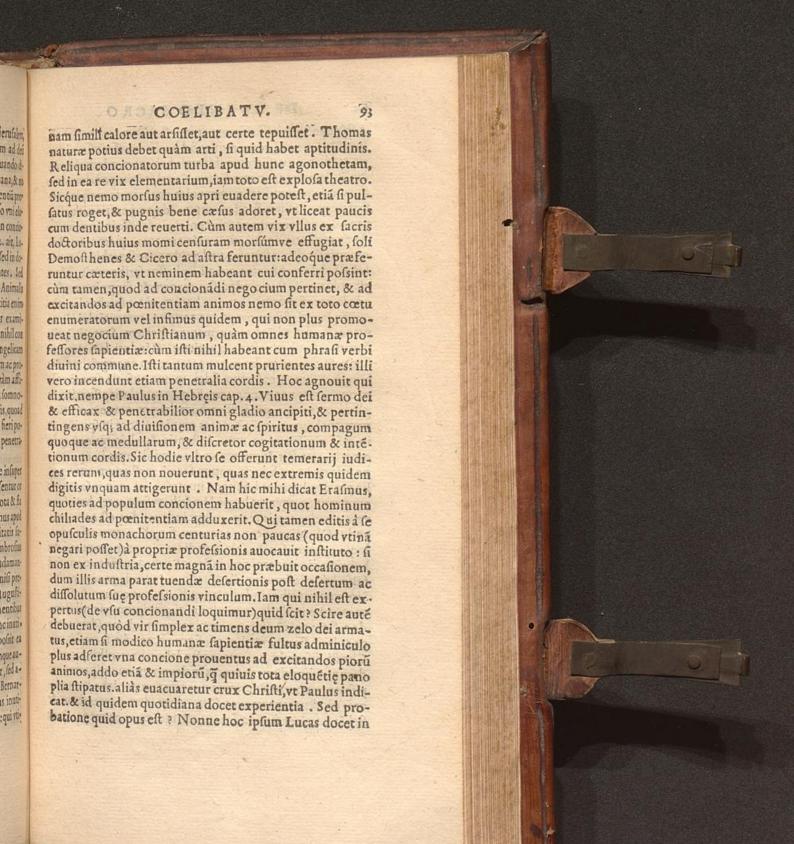
u

uii

Prttf

DE TYENDO SACRO 24 Actis apostolicis ? Scriptum enim est, Videntes confiant Petri & Joannis, comperto quod homines effent fine lie ris & idiotæ, quasi dicas nihil artis habentes, admiraline & nihil poterant contradicere. Curabit igitur cocionum. qui modo rem vtiliter gerere volet, vt cos in ferecipia f fectus, quos aliis infundere cupit. Id quod orationis zelle præsidio assequi poterit. Plus enim profecisse in concioni do experientia docuit viros zelo armatos, quamtoto coquentie satellitio sipatos. Sed quid opus est verbis, cumi hil aliud doceat Paulus, qui ad Ephesios scribensait, No est nobis colluctatio aduersus carnem & sanguinem, led aduersus rectores tenebrarum harum, cotra spiritualia ne quitiæ in cœlestibus: propterea accipite armatura dei. Pergit autem describés huius armaturæ speciem. State inquit. fuccincti lumbos vestros in veritate, & induti loricaminffitiæ, & calceati pedes in præparationem euangelijpins omnibus fumentes scutum fidei, in quo possitisomnia teli nequissimi ignea extinguere. Et galeam salutisassumite, t gladium spiritus, quod est verbum dei per omnemorationem & obsecrationem orantes omni tempore in spiritu, & in ipso vigilantes in omni instantia & obsecratione pro omnibus sanctis, & pro me:vt detur mihisermoinapento ne oris mei cum fiducia, notum facere mysterium eutogelij, pro quo legatione fungor in catena.ita vtiniplosude am, prout oportet me loqui. Hæ scilicet suntartes, hat sint vera concionatoris arma, quibus instruendus estac muniendus Christianus concionator: nisi malit orator este ratiloquus, carens fructu, solo fron dium virore contentus. M huiusmodi oratorem non instruit Paulus quemtamen, le falso, ecclesiastem appellat Erasmus. Proinde caucat, ne his Sirenum cantibus indormiat, quisquis concionando salut animarum inuigilat:ne multum laboris infumens,nihilade referat prouentus, præter inanes apud quoidam aunt popularis flatus : vt olim per figuram accidit facratilimit Christi discipulis, qui tota nocte laborantes nihil prendiderunt, víque dum mittentes in dexteram nauigij tete fuz piscaturæ vberes (& propria expectatione aclabors ampli ores)frudus reportarunt. Quandoquidem cuntes ibanil Achat mittétes semina sua: veniétes aut venerunt portins

